

- KÖVECSES Zoltan: *Metaphor. A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press 2002.
- LEACH Edmund: *Kultura i komunikowanie*. Przeł. Michał Buchowski. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2010,
- LAKOFF George, JOHNSON Mark: *Metafory w naszym życiu*. Przeł. Tomasz P. Krzeszowski. Warszawa: PIW 1988.
- MACINTYRE Alasdair: *Czy patriotyzm jest cnotą?* „Etyka Praktyczna” 2012 nr 3 s. 7-23, <http://etykapraktyczna.pl/pismo/numer-3/czy-patriotyzm-jest-cnota>
- MILLER David: *On Nationality*. Oxford: Clarendon Press 1997.
- MOUFFE Chantal: *Polityczność*. Przeł. Joanna Erbel. Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej 2008.
- PARENTI Michael: *Superpatriotism*. San Francisco: City Lights Books 2004.
- PORADOWSKI Michał: *Palimpsest*. Wydawnictwo Armel. Wrocław 1994.
- SCRUTON Roger: *Zachód i cała reszta. Globalizacja a zagrożenie terrorystyczne*. Przeł. Tomasz Bieroń. Poznań: Zysk i S-ka 2003.
- SZYNKIEWICZ Sławoj: *Pokrewieństwo. Studium etnologiczne*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 1992.
- WEAVER Eric Beckett: *Matka Węgry Ukrzyżowana. Obraz kraju i pamięć zbiorowa na Węgrzech, „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa” 2005 z. 27 s. 23-39.*
- WEBER Max: *Gospodarka i społeczeństwo. Zarys socjologii rozumiejącej*. Przeł. Dorota Lachowska. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2002.
- WHITE Hayden: *The Problem With Modern Patriotism*, „2B. A Journal of Ideas” 1998 nr 13 s. 119-130.

METAFORA POKREWIEŃSTWA

Streszczenie

Tekst ma na celu pokazać, dlaczego debata wokół gender bywa tak gorąca, a rozumienie kobiety jako aktywnego podmiotu kultury w oderwaniu od kulturowo wypracowanej i podtrzymywanej metaforyki kobiecości napotyka na potężny opór. Wskazanie na powody tego oporu ma równie ważne znaczenie, jak znajomość stanowiska, które podważa tradycyjne wyobrażenia wspólnotowe związane z sensem istnienia narodu i proponuje ich zasadniczą rewizję. Także myśl wspólnotowo-nacjonalistyczna i religijna odwołują się do oczywistego stwierdzenia, że w każdej kulturze istnieje zespół norm oraz wartości przypisanych do danej płci (gender). Dotyczy to również pozycji, jakie kobiety i mężczyźni zajmują w różnych kulturach. Jedni tych utrwalonych kulturowo norm bronią, inni proponują ich rewizję i zasadnicze przekształcenie. Ten spór wpisuje się w obszar toczonych współcześnie wojen kultur jako walki o moralność i dobro zbiorowe.

Streścił Wojciech Józef Burszta

Słowa kluczowe: gender; naród; nacjonalizm; pokrewieństwo; wojna kultur; liberalizm.

KINSHIP METAPHORS

Summary

The essay will study the nature of the highly controversial debates on gender and why understanding women as active subjects of culture—a perspective that aims to challenge the establish-

ed and persistent metaphors of femininity—is met with such strong opposition. In addition to examining the sources for this resistance, it is equally important to understand the position that confronts the community ideas rooted in tradition and associated with the existence of nation, and to propose its fundamental revision. The communal and nationalistic way of thinking, as well as religious, refer to a taken-for-granted statement that a set of norms and values ascribed to a particular gender exists in every culture. It is also connected with the position of women and men in different cultures. Some people protect these culturally-fixed norms, other attempt to revise and transform them. This conflict is an essential part of contemporary “culture wars,” understood as a war over morality and collective good.

Summarised by Wojciech Józef Burszta

Key words: gender; nation; nationalism; kinship; culture wars; liberalism.